DOPORUČENÍ

KOMISE

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 6. května 2008

ohledně externího zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností provádějících audit subjektů veřejného zájmu

(oznámeno pod číslem K(2008) 1721)

(2008/362/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 211 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Externí zajištění kvality pro povinný audit je pro vysokou kvalitu auditu zásadní. Dodává důvěryhodnost zveřejňovaným finančním informacím a poskytuje lepší ochranu akcionářům, investorům, věřitelům a jiným zúčastněným stranám. Jakýkoliv systém externího zajištění kvality by proto měl být objektivní a nezávislý na auditorské profesi.

(2) Ustanovení článků 29 a 43 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS [1] zavádí na vysoké úrovni kritéria pro systémy zajištění kvality u všech statutárních auditorů a auditorských společností. Směrnice zahrnuje některé myšlenky obsažené v doporučení Komise 2001/256/ES ze dne 15. listopadu 2000 nazvaném Zajištění kvality u povinného auditu v Evropské unii: minimální požadavky [2].

(3) Části uvedeného doporučení, které se týkají povinného auditu subjektů veřejného zájmu, však již neodpovídají současnému mezinárodnímu vývoji a byly překonány tendencemi zavést pro tyto audity systémy externího zajištění kvality, které jsou řízeny nezávisle na auditorské profesi a u nichž přezkum zajištění kvality provádějí osoby jiné než auditoři.

(4) V důsledku kritérií stanovených ve směrnici 2006/43/ES se stále vyskytují značné rozdíly ve způsobu současné organizace systémů externího zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností v členských státech. Je třeba zabránit tomu, aby zúčastněné strany měly odlišné pojetí kvality auditu u statutárních auditorů a auditorských společností v členských státech, zejména s ohledem na článek 34 směrnice 2006/43/ES. Směrnice 2006/43/ES rovněž podporuje systémy veřejného dohledu členských států s cílem nalézt koordinovaný přístup k provádění přezkumů zajištění kvality.

(5) Spolupráce mezi členskými státy je prioritou s ohledem na audity subjektů veřejného zájmu. Pro systémy zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností provádějících audit v těchto subjektech by měly být stanoveny další pokyny. Je proto vhodné vypracovat nové doporučení, které odráží současný stav lépe než doporučení 2001/256/ES a které zohledňuje nové mezinárodní trendy i konkrétní potřeby členských států. Není však třeba vypracovat podrobné pokyny pro systémy zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností provádějících audit v subjektech jiných, než jsou subjekty veřejného zájmu.

[1] Úř. věst. L 157, 9.6.2006, s. 87. Směrnice pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/30/ES (Úř. věst. L 81, 20.3.2008, s. 53).

[2] Úř. věst. L 91, 31.3.2001, s. 91.

(6) Kontroly by měly přispět ke zvýšení kvality auditu u kontrolovaného statutárního auditora či auditorské společnosti a měly by být prováděny pravidelně a preventivně. Měly by se zaměřit na vytvoření a zachování důvěry v povinné audity, a tím i důvěry ve finanční trhy. Toto doporučení by se proto nemělo týkat vyšetřování *ad-hoc*, která jsou prováděna z důvodu možných porušení právních a správních předpisů.

(7) Za účelem zvýšení kvality auditů v rámci Společenství by měly nezávislé orgány dohledu hrát aktivnější úlohu při kontrolách auditorských společností. Pro nezávislost kontrolního systému by měly být vypracovány pokyny. S ohledem na provádění kontrol by měla být ujasněna možná úloha orgánů veřejného dohledu, odborných sdružení a dalších příslušných orgánů, jakož i úloha odborníků. Je třeba rovněž ujasnit financování systému zajištění kvality.

(8) Podle článku 43 směrnice 2006/43/ES se přezkum zajištění kvality musí u statutárních auditorů nebo auditorských společností provádějících audit subjektů veřejného zájmu provádět alespoň jednou za tři roky. Systém veřejného dohledu by mohl čelit obtížím při náboru dostatečného počtu kontrolorů, kteří při každé kontrole provádějí přezkum na místě. Proto by mělo být za určitých podmínek možné, aby se přezkumů na místě účastnili i odborníci, kteří nemají statut kontrolora.

(9) Kontroloři a statutární auditor i auditorská společnost by spolu měli před přijetím závěrečné zprávy a při dalším postupu účinně komunikovat s cílem zajistit, aby dotčený statutární auditor či dotčená auditorská společnost postupovali v souladu se závěrečnou zprávou o kontrole a aby jim uvedená zpráva poskytla dostatečné pokyny k tomu, aby se v budoucnosti vyvarovali problémů uvedených ve zprávě.

(10) Pro zdokonalení vykazatelnosti systému zajištění kvality a jeho srovnatelnosti v rámci Společenství by měla výroční zpráva o celkových výsledcích kontrol zahrnovat klíčové ukazatele o výkonnosti, na jejichž základě by mohlo být vypracováno hodnocení použitých zdrojů i účinnost systému zajištění kvality.

(11) S ohledem na nejnovější mezinárodní vývoj, zejména na zapojení příslušných orgánů a odborníků do provádění kontrol, hodlá Komise v roce 2011 zhodnotit situaci,

DOPORUČUJE:

Předmět

1. Toto doporučení stanoví pokyny pro provádění nezávislých systémů zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností provádějících audit subjektů veřejného zájmu v souladu s články 29 a 43 směrnice 2006/43/ES.

2. V případech, kdy se členský stát rozhodl v souladu s článkem 39 směrnice 2006/43/ES zprostit některé subjekty veřejného zájmu požadavků, měl by rovněž vyjmout uvedené subjekty veřejného zájmu z oblasti působnosti opatření přijatých s ohledem na toto doporučení.

Definice

3. Definice uvedené v článku 2 směrnice 2006/43/ES se vztahují na toto doporučení. Pro účely tohoto doporučení se použijí rovněž tyto definice:

a) „orgánem veřejného dohledu“ se rozumí příslušný orgán ve smyslu čl. 2 bodu 10 směrnice 2006/43/ES, který zastupuje systém veřejného dohledu vycházející ze zásad stanovených v článku 32 uvedené směrnice;

b) „kontrolorem“ se rozumí osoba provádějící přezkum, která splňuje požadavky stanovené v čl. 29 odst. 1 prvním pododstavci bodu d) směrnice 2006/43/ES a je zaměstnána orgánem veřejného dohledu či jiným příslušným orgánem, který byl pověřen výkonem kontrol;

c) „kontrolami“ se rozumí přezkumy zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností, které provádí kontrolor a které nejsou vyšetřováním ve smyslu čl. 32 odst. 5 směrnice 2006/43/ES;

d) „odborníkem“ se rozumí fyzická osoba, která má specifické odborné znalosti v oblasti finančních trhů, účetního výkaznictví, provádění auditu či jiných oblastech týkajících se kontrol, přičemž odborníky mohou být i statutární auditoři.

Nezávislost systému zajištění kvality

4. Orgán veřejného dohledu by měl nést konečnou odpovědnost za systém externího zajištění kvality u statutárních auditorů a auditorských společností provádějících audit u subjektů veřejného zájmu. Členské státy by neměly jmenovat orgánem veřejného dohledu žádné sdružení či žádný subjekt spojený s účetní či auditorskou profesí.

5. Statutární auditoři a auditorské společnosti provádějící audit u subjektů veřejného zájmu by měly podléhat kontrolám, které vykonává orgán veřejného dohledu, buď výlučně, nebo společně s jiným příslušným subjektem v souladu s bodem 6.

6. Mělo by být možné pověřit výkonem úkolů spojených s prováděním kontrol jiný příslušný subjekt za předpokladu, že je zajištěna odpovědnost takového subjektu vůči orgánu veřejného dohledu a že si orgán veřejného dohledu ponechá alespoň tyto úkoly:

a) schválení, a pokud to orgán veřejného dohledu považuje za vhodné, i změnu kontrolních metodik, včetně příruček pro kontrolu a postupy následující po kontrole, metodik výkaznictví a periodických kontrolních programů;

b) schválení, a pokud to orgán veřejného dohledu považuje za vhodné, i změnu zpráv o kontrole a zpráv o postupech následujících po kontrole;

c) schválení, a pokud to orgán veřejného dohledu považuje za nutné, i jmenování kontrolorů pro každou kontrolu;

d) vydávání doporučení a pokynů jakéhokoliv druhu subjektu, který byl výkonem úkolů pověřen.

7. Orgán veřejného dohledu by měl mít právo účastnit se kontrol a získat přístup ke kontrolní dokumentaci, pracovním dokumentům auditu a jiným příslušným dokladům.

8. Všechna opatření týkající se financování systému zajištění kvality, včetně opatření vztahujících se k míře financování a finanční kontrole, by neměla podléhat schvalování nebo právu veta ze strany osob či organizací, které zastupují účetní profesi, auditorskou profesi nebo auditorskou společnost nebo jsou s těmito profesemi a společnostmi jinak spojeny. Míra financování by měla orgánu veřejného dohledu umožnit, aby zaměstnal dostatečný počet pracovníků pro účely provádění bodů 6 a 7.

9. Jestliže finanční prostředky pro systém zajištění kvality poskytnou statutární auditoři či auditorské společnosti podléhající kontrole, měl by být jakýkoliv jimi splatný poplatek či jiný příspěvek povinně stanoven a měl by být včas zaplacen v plné výši.

Nezávislost kontrol

10. Orgán veřejného dohledu by měl zajistit, aby existovaly příslušné politiky a postupy týkající se nezávislosti a objektivnosti pracovníků, včetně kontrolorů, a řízení kontrolního systému.

11. Osobě, která je statutárním auditorem nebo je zaměstnána u statutárního auditora nebo auditorské společnosti či je s auditorem nebo společností jinak spojena, by nemělo být povoleno působit v roli kontrolora.

12. Osoba by neměla působit v roli kontrolora při kontrole statutárního auditora nebo auditorské společnosti, pokud neuplynuly alespoň dva roky od doby, kdy tato osoba přestala být společníkem či zaměstnancem uvedeného auditora nebo uvedené auditorské společnosti, nebo od doby, kdy tato osoba přestala být spojována s auditorem či auditorskou společností.

13. Kontroloři by měli učinit prohlášení, že mezi nimi a kontrolovaným statutárním auditorem nebo auditorskou společností neexistuje střet zájmů. Kontroloři, kteří učiní neúplné či nepravdivé prohlášení, by měli být vyloučeni z provádění kontrol a měli by být vystaveni účinným, přiměřeným a odrazujícím sankcím.

14. Kontroloři by měli být odměňováni v souvislosti s kontrolami pouze orgánem veřejného dohledu či subjektem, který byl pověřen výkonem kontrol. Kontroloři by neměli obdržet žádnou odměnu od přezkoumávaného statutárního auditora, auditorské společnosti či jejich sítí.

15. Jestliže se orgán veřejného dohledu domnívá, že pro řádné provedení kontroly je zapotřebí specifických odborných znalostí, měly by kontrolorům napomáhat odborníci. Tito odborníci by měli spadat pod přímý dohled kontrolorů a měli by podléhat požadavkům uvedeným v bodech 10, 12 až 14.

Metodické pokyny pro provádění kontrol

16. V případech, kdy v členském státu není přechodně pro provádění kontrol na místě k dispozici dostatek kontrolorů, měl by mít orgán veřejného dohledu právo rozhodnout, že přezkumy na místě provedou odborníci, a to za předpokladu, že tito odborníci splňují požadavky stanovené v čl. 29 odst. 1 prvním pododstavci bodu d) směrnice 2006/43/ES, že jsou plně zodpovědní vůči orgánu veřejného dohledu a že kontroloři provádějí přezkumy na místě u stejného statutárního auditora nebo auditorské společnosti alespoň každých šest let.

17. Rozsah kontrol by měl zahrnovat:

a) hodnocení návrhu vnitřního systému řízení kvality auditorské společnosti;

b) přiměřené prověření souladu postupů a přezkum auditorských spisů subjektů veřejného zájmu s cílem ověřit účinnost vnitřního systému řízení kvality;

c) s ohledem na zjištění učiněná při kontrolách podle bodů a) a b) hodnocení obsahu posledních výročních zpráv o průhlednosti zveřejněných statutárním auditorem nebo auditorskou společností v souladu s článkem 40 směrnice 2006/43/ES.

18. Měly by být přezkoumány alespoň následující politiky a postupy vnitřní kontroly statutárního auditora nebo auditorské společnosti:

a) dodržování platných norem auditu a norem řízení kvality a dodržování etických požadavků a požadavků nezávislosti, včetně požadavků uvedených v kapitole IV a článku 42 směrnice 2006/43/ES, jakož i příslušných právních a správních předpisů dotčeného členského státu, ze strany statutárního auditora nebo auditorské společnosti;

b) množství a kvalita použitých zdrojů, včetně dodržování požadavků na průběžné vzdělávání uvedených v článku 13 směrnice 2006/43/ES;

c) dodržování požadavků uvedených v článku 25 směrnice 2006/43/ES týkajících se odměn účtovaných za audit.

19. Pro účely prověření souladu by měla být vybrána alespoň významná část auditorských spisů, a to na základě analýzy rizik nesprávného provádění povinného auditu.

Výsledek kontrol

20. Zjištění učiněná při kontrolách a z nich vyplývající závěry, které jsou podkladem pro doporučení, včetně zjištění a závěrů týkajících se zprávy o průhlednosti, by měly být řádně sděleny kontrolovanému statutárnímu auditorovi nebo auditorské společnosti a měly by být s nimi prodiskutovány, a to před vypracováním zprávy o kontrole. Kontrolovanému statutárnímu auditoru či auditorské společnosti by se měla poskytnout lhůta v trvání nejvýše 12 měsíců od data vydání zprávy o kontrole k tomu, aby podnikli opatření v souvislosti s doporučeními vydanými ohledně vnitřního systému řízení kvality auditorské společnosti. Pokud kontrolovaný státní auditor či auditorská společnost neuskutečnily po kontrole řádné postupy s ohledem na doporučení, měl by orgán veřejného dohledu poukázat na hlavní nedostatky zjištěné ve vnitřním systému řízení kvality.

21. V souladu s řádnými právními postupy stanovenými v dotčeném členském státu by systém veřejného dohledu měl být oprávněn podniknout disciplinární opatření nebo uložit sankce v souvislosti se statutárními auditory a auditorskými společnostmi.

22. Orgán veřejného dohledu by měl alespoň včasně a vhodně informovat veřejnost o všech disciplinárních opatřeních či sankcích uložených statutárním auditorům a auditorským společnostem v souvislosti s provedením povinného auditu. Orgán veřejného dohledu by měl identifikovat dotčeného statutárního auditora nebo dotčenou auditorskou společnost a uvést hlavní nedostatky, které vedly k přijetí opatření či uložení sankcí.

23. V případech, kdy bylo během kontroly zjištěno, že zpráva o průhlednosti zveřejněná statutárním auditorem nebo auditorskou společností v souladu s článkem 40 směrnice 2006/43/ES obsahuje informace, které orgán veřejného dohledu považuje za značně klamavé, včetně informací o účinnosti vnitřního systému řízení kvality auditorské společnosti, měl by orgán veřejného dohledu zajistit, aby zpráva o průhlednosti byla odpovídajícím způsobem bez prodlení změněna.

Průhlednost celkových výsledků systému zajištění kvality

24. Orgány veřejného dohledu by měly každoročně podávat zprávu o celkových výsledcích systému zajištění kvality. Zpráva by měla zahrnovat informace o vydaných doporučeních, dalším postupu následujícím po doporučeních, přijatých disciplinárních opatřeních a uložených sankcích. Rovněž by měla obsahovat kvantitativní informace a jiné zásadní informace o výkonnosti v oblasti finančních zdrojů a obsazování pracovních míst a účinnosti systému zajištění kvality.

Další postup

25. Členské státy se vyzývají, aby informovaly Komisi o opatřeních přijatých s ohledem na toto doporučení do 6. května 2009.

Určení

26. Toto doporučení je určeno členským státům.

V Bruselu dne 6. května 2008.

Za Komisi
Charlie McCREEVY
člen Komise